

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 23. februar - 7. mart 2024. godine

Sloboda izražavanja

Pretnje smrću novinarima N1

Na sajtu N1 nepoznata osoba ostavila je komentar u kojem preti redakciji. U komentaru je navedeno da “znaju gde (novinari) žive i koja kola voze” kao i da će ih “sve pobiti”. Napadi na novinare/ke televizije N1 ne iznenađuju u uslovima u kojima ih predstavnici/e vlasti redovno optužuju da su “izdajnici”, “strani plaćenici”, “da rade protiv svoje države”. Predstavnici/e vlasti se u svom poistovećivanju sa državom drsko odnose prema kritički nastrojenim medijima i time su direktno odgovorni za sve pritiske i pretnje, i nažalost sve češće fizičke napade sa kojima se novinari/ke tih medija suočavaju.

Brnabić targetira medije i NVO

Po ugledu na predsednika države, premijerka Ana Brnabić optužila je medije u okviru United grupe i nevladine organizacije da su kreirali višemesečnu nestabilnost u zemlji nakon izbora. Brnabić je, na konferenciji za medije povodom izveštaja ODIHR-a o izborima u Srbiji, izjavila da su mediji objavili izveštaj pre ODIHR-a kako bi “nastavili da kreiraju lažni narativ”. Targetiranje medija od strane premijerke, dolazi dan nakon što su pretnje smrću upućene redakciji N1.

Šapić odbio da odgovori na pitanje N1

Kao što je i najavio, Aleksandar Šapić nastavlja da odbija da odgovara na pitanja televizije N1. Na konferenciji za medije, nakon drugog pokušaja konstituisanja gradske skupštine, Šapić je saslušao, ali odbio da odgovori na pitanje novinara sa ove televizije. Ovo je direktno kršenje Ustava Republike Srbije koji garantuje svima pravo da istinito, potpuno i blagovremeno budu obaveštavani o pitanjima od javnog značaja. Dan kasnije se na konferenciji u prostorijama Srpske napredne stranke premijerka Ana Brnabić “solidarisala” sa Šapićem u odbijanju davanja odgovora na novinarska pitanja i tako se solidarisa sa kršenjem Ustava i nepoštovanjem građana/ki Srbije. Postupanjem bivšeg gradonačelnika i premijerke, građani/ke su sprečeni da uživaju svoje pravo na obaveštenost i uskraćeni su informacija koje su u interesu javnosti.

Obezbeđenje izguralo novinarku iz opštine

Radnik obezbeđenja Opštine Indija izbacio je novinarku portala IN Medija Vericu Mariničić iz zgrade Opštine u kojoj se u tom trenutku održavao sastanak meštana/ki sa predsednikom opštine. Obezbeđenje je fizički izguralo novinarku uz navode da “nije na spisku”. Iz Sindikata novinara i medijskih radnika Srbije (SINOS) saopštili su da prema Zakonu o privatnom obezbeđenju pripadnik te službe ne sme fizički da dotakne stranku kao i da napadač u slučaju ovakvog postupka mora da odgovara. Napad na novinarku IN Medije dešava se mesec dana nakon što je ovaj medij bio na meti organizovane hajke, koja je potekla od zvanične opštinske Facebook platforme. Ovo je još jedan u nizu napada na novinare/ke u Srbiji koja se prema izveštaju Saveta Evrope nalazi u vrhu po broju napada na medijske radnike/ce.

Freedom House: Srbija lider u smanjenju prava i građanskih sloboda

U izveštaju međunarodne organizacije Freedom House za 2023. godinu, Srbija je zabeležila najveći pad u Evropi po političkim pravima i građanskim slobodama. Srbija se nalazi na 114. mestu među 195 zemalja sveta i time je svrstana u red delimično slobodnih zemalja. U izveštaju se navodi da “vladajuća Srpska napredna stranka (SNS) stalno narušava politička prava i građanske slobode, vršeći pritisak na nezavisne medije, političku opoziciju i organizacije civilnog društva”. Slobode u Srbiji su tako u prethodnih 10 godina u stalnom padu.

Sloboda udruživanja

Ministarka napada “ProGlas”

Ministarka pravde Maja Popović optužila je inicijativu “ProGlas” da radi na destabilizaciji državnih organa”. Ovu izjavu ministarka je dala u odgovoru na minimalne uslove za održavanje novih izbora koje su potpisnici/e inicijative predstavili javnosti. Optužbe na račun inicijative “ProGlas” da rade na destabilizaciji države dolaze u trenutku kada je i međunarodna zajednica prepoznala da je neophodno sprovesti istragu o nepravilnostima koje su zabeležene 17. decembra, ali i tokom celog izbornog procesa. Do urušavanja poverenja građana/ki u rad i integritet državnih institucija, o kojima ministarka govori, ne bi ni došlo da su institucije naše zemlje pravovremeno reagovala na prijave povodom izborne krađe na koje su domaći posmatrači, ali i građani/ke tokom izbornog dana ukazivali.

Hapšenje članova Vojnog sindikata

Policija je 27. februara izvršila pretres stanova nekoliko članova Vojnog sindikata, uključujući i stan predsednika tog sindikata Novice Antića. Antić je uhapšen zajedno sa još dva člana rukovodstva sindikata, pod sumnjom da su izvršili krivično delo pronevera. Ipak, advokati uhapšenih veruju da se iza ove akcije kriju politički motivi. Do hapšenja je došlo svega nedelju dana nakon što je Ministar odbrane Miloš Vučević izjavio da su sindikati u vojsci najveća glupost i da će se zalagati za njihovo ukidanje, što je direktno u suprotnosti sa Ustavom Republike Srbije i zakonima koji garantuju radnicima/cama pravo na slobodu udruživanja u sindikate, sa čime bi ministar, kao diplomirani pravnik, trebalo da je upoznat. Novica Antić je kao predsednik sindikata često u javnosti kritikovao odnos države prema sektoru odbrane. "Mislimo da je cilj svega da se smeni aktuelno rukovodstvo Vojnog sindikata Srbije i da na njihovo mesto dođu ljudi koji su lojalni određenim strukturama u vojsci i državi", izjavio je advokat Novice Antića. Uhapšeni su 28. februara pušteni da se brane sa slobode, ali im je dan kasnije određen pritvor do 30 dana. Zbog dugotrajnih pritiska kojima su članovi sindikata izloženi, Vojni sindikat Srbije pokrenuo je SOS telefon za prijavu mobinga i drugih pritisaka kojima su sindikalci u vojsci izloženi. Potreba da se uvede SOS telefon zbog sve jačih pritisaka na članove vojnog sindikata ukazuje na postojanje najgrubljeg kršenja radničkih prava.

SNS aktivista cepao studentske plakate

SNS aktivista Vukašin Đoković cepao je plakate koje su studenti/kinje iz neformalne organizacije STAV lepili na kampusu Univerziteta u Novom Sadu. Studenti/kinje su plakatima želeli da ukažu na loše stanje menze i nezadovoljstvo studenata/kinja Novog Sada, međutim u toj nameri ih je sprečavao SNS aktivista. Mladi ljudi u Srbiji su nakon izbora održanih 17. decembra, postali redovna meta napada i žrtve represivnih mera institucija sistema. Hapšenja, targetiranje i napadi, metode su kojima se vlast koristi kako bi ugušila svaki vid kritike koji dolazi od mladih koji su oduvek bili pokretači promena i protivnici autoritarnih režima.

Predsednik targetira civilni sektor

Predsednik Srbije, Aleksandar Vučić, je na konferenciji za medije još jednom napao organizacije civilnog društva i u već ustaljenom maniru ih optužio za "zaveru protiv Srbije". Ovoga puta, predsednik je otišao korak dalje i po imenu je napao Nikolu Burazera, programskog direktora Centra za savremene politike, lažno ga označivši kao autora izveštaja Freedom House-a za indeks "Sloboda u svetu". Brojne međunarodne organizacije izveštavaju o kršenjima ljudskih prava u Srbiji, što vlast pokušava da prikrije teorijama zavere i targetiranjem domaćih organizacija koje upozoravaju javnost na gušenja osnovnih sloboda i prava građana/ki.